

Jakub Frynta: Nestor Ivanovyč Machno a bolševismus

Posudek bakalářské práce

Jakub Frynta předložil práci na téma, které opakovaně a dlouhodobě vzbuzuje pozornost historiků. I proto je důležitá otázka jejího pojetí a způsobu zpracování. Autor přistoupil velice zodpovědně ke studiu literatury, jeho studijní příprava byla důsledná a široká, zahrnující, s využitím jazykových znalostí, i literaturu ukrajinské a ruské provenience. Díky tomu se autorovi podařilo získat silné východisko pro zpracování celého tématu a, dalo by se předpokládat, i pro jeho analýzu. V celém průběhu textu autor prokazuje svoji silnou stránku v práci s literaturou, v níž se výborně orientuje a dokáže s ní operativně nakládat. Jeho koncepce je postavena na chronologické posloupnosti dějů a jejich převážně pozitivisticky pojatém výkladu.

Slabší je totiž schopnost přizpůsobit odkazované zdroje vlastní interpretaci. Ta souvisí s prozatím ne dosti rozvinutým analytickým přístupem. Deviza obsáhlého studijního materiálu se tak stala pro autora spíše přítěží, zůstal příliš závislý na svých zdrojích, výklad je logický a přesvědčivý, ovšem v pevném rámci citací a odkazů, resp. hodnocení a vývodů sledovaných autorů.

Práci je proto možno hodnotit jako nevyváženou, na straně jedné až nadprůměrně kvalitní v deskripci dějů v rozpětí několika let občanské války, v detailním zachycení aktivit N. Machno konfrontovaných s postupy bolševické moci, které na pozadí vnitro- i zahraničněpolitických událostí působí, navzdory reálné dobové zmatečnosti a komplikovanosti, přehledně a ve stanoveném schématu pochopitelně. Na straně druhé tato přehlednost ustrnula v kompilaci a nepostoupila k vlastnímu hodnocení či nastavení původního vkladu autora. Tento přístup má i další doprovodné nežádoucí jevy. Autor přejímá některé podstatné pojmy a skutečnosti, aniž by cítil potřebu je přiblížit, charakterizovat a kontextualizovat. Takto např. uvádí do děje skupinu mennonitů (s. 29) s odkazem na studii S. Pattersona.

Konfrontace machnovštiny s bolševictvím by přitom vyžadovala právě tento odstup a nadhled, a to včetně výraznějšího zhodnocení ideového pozadí sporu, jemuž se autor věnuje jen v náznacích a sekundárních odkazech.

Z formálního hlediska mohu snad jenom upozornit na mnohdy neobratné překlady či parafráze cizojazyčné literatury, které místy komplikují pochopení text. – Tak např. výklad na s. 41 upřesňovaný citacemi, který ale sám o sobě nedává smysl: „Rozhodovalo se mezi dvěma možnostmi – sjednocením anarchistů s bolševiky anebo jejich ponecháním jako „samostatné entity“. ... Nakonec se bolševici rozhodli pro zachování její celistvosti, protože se domnívali, že na ně Machno nezaútočí.“ Obdobně překlad komentářů Antonova-Ovsejenka: „Machno a jeho spolupracovníci žijí velmi skromně, známky banditismu byly bez povšimnutí“ (s. 46) aj. I tyto textové nejistoty vnímám jako důsledek prosté reprodukce přejímaných textů a úvah.

Vzhledem ke stupni graduace je však třeba předložený text celkově hodnotit kladně, nepochybně se jedná o výsledek dlouhodobé a systematické práce. Práci proto plně doporučuji k obhajobě, pro její hodnocení navrhuji stupeň **velmi dobře**.

V Hýskově 3. června 2022

Posudek vypracoval:

Prof. Mgr. Vratislav Doubek, Dr.